

EL MOVIMIENTO DE PARADOS EN MALLORCA

(Viene de pág. anterior)

cios a la cual asistieron cinco personas, en esta mini asamblea se decidió ir a pedir una entrevista el 14 de noviembre con la delegada para que nos aclarara algunos puntos oscuros sobre las listas de profesores sin servicios y os resumimos los puntos más importantes que se tocaron:

1o. Aclaraciones sobre los profesores sin servicios que el año anterior 79-80 fueron llamados y que renunciaron a la sustitución, estando este año, al igual que en años anteriores, delante de otros que hace más de dos años que la piden.

En este punto también cabe destacar que hay unos veinte profesores que la piden por primera vez y que con toda seguridad serán colocados, siendo estos profesores de promociones anteriores al 77.

La Delegada alega que teóricamente no quitan plaza a nadie si renuncian.

2o. También se pidió explicaciones sobre unos cuarenta profesores que están pendientes del certificado de residencia sin que sus respuestas fueran satisfactorias (dos meses más tarde nos hemos enterado que vienen de la península y que fueron admitidos provisionalmente). Estos profesores son peninsulares ocupando plazas durante cinco años: dos años hasta poderse presentar a restringidas más tres años de servicios-hasta conseguir una plaza en propiedad o definitiva, esto implica que no se contrata profesor de las Islas, con el consiguiente problema del lenguaje de cara a niños de pueblos o catalanoparlantes (Ver la encuesta sobre aplicación del catalán).

3o. Se pidió explicaciones del porqué los profesores que se contratan sustitutos no son titulados en catalán según la orden y decreto de bilingüismo (todos los profesores titulados en la Normal desde la promoción del 73-74 están titulados en un grado elemental como mínimo) así a corto plazo se podría contar con una plantilla adecuada para esta enseñanza, sin olvidar los posibles reciclajes (este año se ha prometido se empezarían a finales de enero, estamos cuando escribimos estas líneas a 29 y todavía no se han empezado la matrícula) del resto del profesorado, a esto la delegada contestó que en el plazo de un año es imposible contar con profesores titulados (hay más de seiscientos con titulación elemental sólo en Mallorca que se desaprovechan teniendo los en paro), pero que dentro de un año se aplicará el 100 por cien, loado sea Dios! ¿como te explicas, que sin poder aumentar plantillas, puedas tener una normalización lingüística, sino

contratas por la vía de la sustitución a profesores titulados? Yo no lo entiendo y que conste que no dejo de lado los reciclajes, pero ¿cuántos harán los susodichos reciclajes? ¿cuántos podrán dar clases de catalán y no de la modalidad lingüística de las Baleares?

4o. También se pidió que las sustituciones se efectuaran según la especialidad para evitar que un profesor que haya estudiado Francés tenga que impartir clases de Inglés, sin tener nociones de este idioma.

En este punto estaba de acuerdo, aunque presentaba la excusa de que si se efectuaba con los sustitutos, también se debía hacer con los funcionarios interinos, lo cual sobrepasa sus funciones ya que dependía de Madrid: también nos dijo que si no teníamos una plantilla por especialidades es porque los sindicatos nos habían opuesto a ella en años anteriores...

5o. Se le pidió hacer una comisión mixta Delegación-Sindicatos para contratar los nuevos aumentos de plantilla a lo cual se negó rotundamente, alegando que sus funcionarios son de toda su confianza.

Esta Comisión sería de control y los sindicatos estarían de presencia, sin intervenir en los trabajos de sus funcionarios al igual que ocurre en el sector de Formación Profesional, que ya lo posee.

También estaría dentro de este punto un nuevo baremo con el fin de cambiar el actualmente empleado por la Delegación basado en el año de la promoción y dentro de este por edad, con el fin de adaptarlo a una dinámica autonómica parecido al de Barcelona (Nivel de conocimiento del Catalán que va desde el dominio de la normativa hasta el desconocimiento total hablado y escrito).

Aquí en Baleares consideraríamos el número de años que se pide interinidad para evitar el paro en las promociones más jóvenes, junto al conocimiento del catalán (que se pide en la instancia al solicitar la interinidad o sustitución: se conoce la normativa, se entiende y se habla, sólo se entiende y se desconoce totalmente).

6o. Se pidió explicación del porqué se han contratado a varios profesores procedentes de la península en el curso 79-80 teniendo información que alguno de ellos no había solicitado interinidad o sin que figurase en la lista oficial expuestas durante un mes en la Delegación sin que hubiera una respuesta satisfactoria.

La manera de esconder a estas sustituciones digamosles "intrusas" es dando-

las en pueblos u otras islas y en las cuales hay un control mínimo lo cual produce un grave problema de lengua sobre todo si se producen en Preescolar y primera etapa de Educación General Básica.

Un ejemplo de estas sustituciones ha sido efectuada por una chica (Ferlisenda Martine) que no aparece en las listas de personas que pidieron interinidad y que fue fotocopiada.

Para llevar el control de las sustituciones que se ofrecen buscamos en la lista de personas sin servicios los posibles afiliados que aparecen en ella y se les va pidiendo que nos comuniquen la fecha en que son llamados y el lugar donde les ofrecen las sustituciones.

Luego de vez en cuando, una vez cada quince días aproximadamente solemos pasar por delegación a comprobar las listas.

En la asamblea del día 6 de noviembre se propuso se formaran grupos de investigación en los diferentes pueblos de Mallorca, pero ante el número tan grande de asistentes (seis), comprobamos el poco interés que se tiene por investigar las necesidades reales de nuestra escuela y presentar las posibles denuncias. Esto es lo que pretendemos los pocos que seguimos tra-

bajando al hacer los distintos reportajes de la escuelas.

Si alguien, de Mallorca, o de las Islas e incluso de la Península (este reportaje saldría en Catalán, si no fuese por que se ha pensado enviarlo a todas las demás provincias del Estado) desea tener más información sobre los parados en EGB rogamos os pongais en comunicación con el STEI.

¿Como conseguir trabajo en el próximo curso, aunque sea en algunas de las islas? He aquí una manera limpia de saltarse a la "torera" el poco control que lleva la delegación.

1o. Te das de baja en el municipio donde residen en Mallorca.

2o. Te vas a Ibiza o Menorca y quedas de alta en uno de sus municipios, pidiendo el certificado de residencia, que como no hace constar el tiempo de tu residencia tienes la vía libre para engañar a los de Delegación.

3o. Pides la interinidad para todos los lugares de Baleares pero pones un domicilio de cualquier compañero, familiar, etc. que resida en las otras islas.

4o. Luego cuando hagan la clasificación por islas y al hacerla por islas por promoción y por edad puede que te llamen pronto, sobre todo si tienen bastantes años.

BUTLLETI DE LA CEDEC

FITXA DE DIDACTICA/ 11

LES CANÇONS TRADICIONALS COM A CENTRE D'INTERÈS A LA CLASSE

Mercè VOLTES

Per cortesia de BUTLLETI DE LA CEDEC Omnim Cultural n.º. 124

A l'escola Estel, i amb nens i nenes de 5 anys, vaig experimentar parcialment el curs passat, aquest mètode global que treballa, com a centre d'interès, la cançó tradicional a Parvulari i a 1er. de Bàsica. L'experiència, positiva malgrat tots els condicionaments que limiten la tasca dels

professors de Català, ha estat revisada i enriquida i, aquest curs, els mestres de parvulari i 1er. de bàsica de l'escola esmentada, han acceptat amb il·lusió de repetir-la i fer-hi noves aportacions.

Vaig decidir treballar a fons les cançons populars o cantarelles, per-

què crec que són un element importantíssim en la formació de l'infant, sobretot pel que fa a la llengua i a la música. Crec que caldria que tots els infants de Catalunya arribessin a sis anys havent fet seu tot un bagatge de cançons tradicionals.

El procediment de treball com-

prèn alhora totes les àrees de parvulari i es pot contemplar, i fins i tot fóra ideal que es completés, amb el Mètode de l'Escola de Pedagogia Musical del P. Irineu Segarra, el qual utilitza també la cançó tradicional com a mitja per arribar a la sensibilització i l'aprenentatge de la música.

(Continúa en pág. següent)

(Ve de pàg. anterior)

ALGUNES DE LES PRINCIPALS CANÇONS TRADICIONALS I CANTARELLES QUE ES PODEN TREBALLAR A PARVULARI I 1er. DE BASICA.

Les trobareu als llibres de cançons:

L'Esquix 4, Edit. MF
Cançons per al poble -2- d'infants, Edit. Claret.

Olles, olles de vi blanc, Edit. La Galera.

Plou i fa sol
Salta Miralta
La sardana de l'avellana
Sol, solet
Caragol treu banya
Arri, arri tatanet
Marieta vola vola
Escarabat bum bum
La lluna, la pruna
El Gegant del pi
Ding, dong, les campanes de Salom
Una plata d'enciam
Ara plou, ara neva
Olles, olles de vi blanc
Si la barqueta es tomba
La gallina ponicana
Dalt d'un cotxe
Conillets a amagar, amagar
Aquest és el pare (els dits)
Ai quin fred que fa
Pastoret d'on vens
Ball manetes
Quinze són quinze
Ploreu ploureu ninetes
Pedra pedreta
Qui la ballarà
Vols ballar la dança?
Si creix molt l'herbeta
El ballet del rotlletó
Sant Farriol
Per què tenim les nostres mans?

PROCEDIMENT

(Encara que una cançó d'aquest tipus és per ella mateixa una motivació poderosa, en alguns casos caldrà situar els nens, en un

lloc, un temps i uns personatges per tal que la còpsin millor)

- I - Ambientació
- II - El mestre canta la cançó
- III - Divisió del treball en tires fòniques
En el cas d'aquesta cançó.

- 1a. - Plou i fa sol
- 2a. - les bruixes es pentinen
- 3a. - les bruixes porten dol.

PLOU I FA SOL

Lèxic i expressió corporal
-Explicació amb dibuix a la pissarra (si s'escau, parlar de l'Arc de Sant Martí).
-Fer el soroll de la pluja amb els dits, i els troncs picant damunt les taules.
-Mitja classe fa el soroll de la pluja i l'altra mitja simula obrir el paraigua.
-Preguntes tancades que fa primer el mestre i després se les fan entre ells.
Què fas, el soroll de la pluja o obres el paraigua?
Què diu la cançó que passa quan plou?

Fonologia

-El so plou, sol
-Presentar a la pissarra o en fulls quatre dibuixos i encerclar els que tenen aquest so.
-Buscar entre els noms dels nens de la classe els que tenen aquest so (els noms cal traduir-los prèviament al català).
-Els nens que tenen aquest so al seu nom que facin un sol agafats de les mans.
-D'ara endavant quan surti aquest so, anomenar-lo el so de sol.
-Plantejar-se si és millor moment per treballar els sons inicials de plou - sol amb el mateix sistema.

Aprenentatge de lectura i escriptura

-Que els nens s'expressin lliurement a partir de "Plou i fa sol".
-Triar una frase i escriure-la a la pissarra.
-Lectura col·lectiva i individual.
-Quines lletres van enganxades i quines

van soles? (Paraules).

-Quants grups de lletres hi ha? (Paraules).

-Picar de mans a cada síl·laba. Quantes vegades hem picat a cada grup de lletres (Paraules) i quina és més llarga?

-Que cada nen retalli tants cartonets com grups de lletres; els cartonets poden ser de diferents colors segons les vegades que hem picat a cada u.

-Copiar les paraules en els cartonets.
-Ordenar-los perquè quedin igual que a la pissarra i comprovar que diu el mateix.

-Barrejar els cartonets i esborrar el text de la pissarra; després tornar-los a ordenar i comprovar si diu el mateix.

-Copiar en un full quadrícula la tira fònica i fer-hi el dibuix.

-Cal retenir els fulls i repassar-ne la lectura periòdicament.

Plàstica

-Dibuixar, pintar, retallar, enganxar, modelar, sobre el text i les explicacions que s'han fet. En cas d'haver parlat de l'Arc de Sant Martí es poden fer preguntes tancades sobre els colors mentre es va fent el treball.

Matemàtica

-Les formes recta (com la pluja), rodona (com el sol), corba (com l'Arc).
molt i poc - alt i baix - addició i subtracció.

LES BRUIXES ES PENTINEN

Lèxic i expressió corporal

-Explicació amb dibuix a la pissarra o gravats.

-Que un grup faci de bruixes i mimin una acció. La mestra pregunta: què fan, es pentinen o es corden les sabates?... etc.

Fonologia

-Presentació del xo x.
-Recordem la pluja: ara fem xim, xim, També podem demanar silenci xxx-xxxst.
-Quina paraula de la tira fònica té aquest so?
-La resta dels exercicis de fonologia po-

den ser els mateixos que els de la tira fònica núm. 1.

-Cal plantejar-se si és el moment oportú per a treballar els sons inicials de plou i pentinen.

-En tot cas es poden treballar fonemes oposats plou/bou, segons (elements per a l'estudi de les dificultats de l'aprenentatge de la llengua escrita - equip de lectura Rosa Sensat).

Aprenentatge de lectura i escriptura

-Fer el mateix tipus de treball que en la tira fònica núm. 1.

Plàstica

-Dibuixar, pintar, retallar, enganxar, modelar, sobre el text i les explicacions (fer una bruixa amb fang o cartolina de colors).

Matemàtica

-Exercicis d'addició - una bruixa, dues tres. Moltes/poques.

LES BRUIXES PORTEN DOL

Expressió corporal

-Explicació de què vol dir "portar dol".
Si cal, utilitzar l'expressió popular "portar dol a les ungles" que es diu quan no són netes. Mirar qui porta dol a les ungles.
-La roba que porten com a centre d'interès i fer preguntes tancades, primer el mestre i després entre ells. Què porta?, una faldilla o uns pantalons?... etc.

Fonologia

-Presentar el so inicial de dol i fer comparances amb sol i plou. Fer exercicis amb fonemes oposats.

« Pel que fa a PLASTICA I APRENENTATGE DE LA LECTURA I ESCRITURA, els exercicis poden ser semblants als de la resta de la cançó.

Tan bon punt saben la cançó poden fer moviments rítmics tot cantant-la així com un exercici de creació que consistirà a substituir les paraules per altres que sonin de manera semblant.

BIBLIOGRAFIA

Toni Artigues / Martí March

Toni Artigues/Martí March. Guia didàctica de la llengua catalana per a l'EGB a Balears. Ed. Cort. Col·lecció Galatzó. Palma 1979. 83 pp.

ELS AUTORS En Toni Artigues ha estat sempre afecat dins aquest camp de sa didàctica des català, és llicenciat en pedagogia i en català, ja des de temps llunyà de s'escoltisme fins a hores d'ara que ensenya a s'escola de Magisteri de Palma. Ha ensenyat català a Barcelona i a Mallorca, o sigui que encara que jove es un veterà en aquest camp.

En Martí March, que conec manco, és més bé un teòric de s'educació i sembla que té ben clar que en parlar d'educació a Mallorca s'ha de treballar sobre ses dues coses: Educació i Mallorca i totes dues en fan una (fruit d'aquesta idea és es seu estudi junt amb en Jaume Sureda sobre sa Formació Professional a Mallorca: Educació i desigualtat, delegació de s'ICE a Palma Facultat de Filosofia i Lletres. 1978).

ES LLIBRE (en endavant citat com "guia") ofereix bàsicament una bibliografia per a s'estudi i ensenyament en català des curriculum d'EGB. L'objectiu d'aquesta guia es mostrar el material bibliogràfic que el mestre i el nin poden usar per a l'introducció de la llengua catalana a l'àmbit educatiu (paraules dels autors). Aquesta bibliografia no està presentada, com si diguéssim en cruu (i ja t'arreglaràs) sinó que cada tema té un tractament sintètic basat en les obres que citen, obrint ja es camí (això és guiar) que es lector i mestre haurà de fer anar endavant.

Vull esmentar dues idees (n'hi ha més) que trob molt positives a "Guia". Una és es refús a traspasar (o traspantar) a s'ensenyament des català es mateix plantejament lingüístic i cultural centralista castellà que afecta sobretot a nins i nines d'Andalusia, Extremadura, Múrcia i que es basa fonamentalment en elevar a sa categoria de "bona", i per tant base per a s'ensenyament ses

formes lingüístiques de Castellà bandejant es propi parlar de sa comunitat on viuen es nins. Sa segona idea és sa relació llengua i realitat, empram sa llengua per dir coses, però a s'escola tradicional mos diuen quines coses hem de dir i com les hem de dir, sa feina de s'alumne es repetir (com més exacte millor). A "Guia" trobam orientació per emprar sa llengua com a eina de treball i de creació, això se fa partint de ses necessitats (expressives) des nin, aquest ha d'ésser es punt de pertença i no un dipòsit on hi aficam sa nostra ciència.

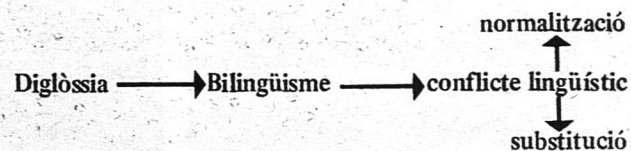
"Guia" encara que pensat per EGB pot donar suggerències molt útils a professors de BUP i FP que fan català. Igualment pot servir per elaborar criteris d'adquisició de llibres a ses escoles (en lloc de comprar a les fosques). Es veu que es problemes administratius - econòmics de ses escoles no són gaire encoratjadors per adquirir llibres en català en doblers públics (i per descomptat per ús públic també); per as qui puguin superar aquests entrebanes un criteri (ràpid i no únic) podria ésser

- a) publicacions periòdiques de pedagogia, educació i amb recensions de llibres, experiències escolars etc. (perspectiva escolar, guix, etc.)
- b) llibres de consulta i orientació per a mestres. Obres de Sociolingüística, Pedagogia, Ciències Socials i naturals
- c) Obres de consulta i estudi per a alumnes. (Diccionaris, Biblioteca de Treball Laia, etc.) incloent publicacions periòdiques (Lluc, Randa, etc...)
- d) Obres de literatura per alumnes/mestres.

No hi ha una separació rígida entre aquestes quatre divisions.

Ara pas a tractar altres punts de "Guia"

A sa pàgina 29 hi ha un esquema, que potser per errada d'impremta o un lapsus calami dels autors, és difícil d'entendre crec que s'original de R. Ninyoles és així

Sa interpretació, molt simplificada, des qual seria aquesta: Diglossia i Bilingüisme són dues interpretacions diferents d'un mateix fenomen (en aquest cas sa situació lingüística a Mallorca entre català i castellà. Aquesta situació en principi, conflictiva e inestable tendeix a canviar, ja cap a sa normalització des català o a sa seva substitució pes castellà. Diglossia reconeix sa desigualtat real (no jurídica) des català com a llengua de comunicació social a certs nivells (sobretot ús públic generalitzat: premsa, ràdio TV i a s'ensenyament), sa política lingüística que propugna (ús normal des català a tots es nivells i ús des castellà com a llengua de comunicació més ampla) duu cap a sa normalització des català.

Bilingüisme suposa que ses dues llengües tenen funcionament social igual, sa seva política de que com que hi ha dues llengües que tot se faci en ses dues llengües duu cap a sa substitució real des català per es castellà (encara que legalment sobre es paper podríem tenir dues llengües -bilingüisme- pes sigles del sigles quan ja tothom parlàs castellà).

I ja per acabar com se relaciona sa bibliografia en català amb sa que es nin i es mestre ja tenen (i empren) en castellà? jo ho veig així. Com a mestres hem d'ajudar es nin a vehicular es seu pensament, sa seva crítica, ses seves preguntes, sa seva curiositat, etc. a través des català com a llengua pròpia i de sa comunitat on viu, però treure informació i dades d'un ample ventall de fonts (sempre les millors, diríem) que estan en català, castellà i en altres llengües. Aquest és el contexte social i educatiu on mos movem.

Guiem Daviu Vich
Edimburgh, maig 1979)